

Discriminatie – we zijn er nog lang niet. Vooral witte mensen niet

Wat voor veel witte mensen heel vanzelfsprekend is, moet door niet-witte mensen voortdurend worden bevochten. En dat hebben de eersten nog steeds niet door.

Harry Prins 12 augustus 2020, 20:30

Een groep studenten met diverse achtergronden verzamelt zich bij de schooltrap. Steeds mag er één een trede naar boven: man, ouders met twee banen, enz. Uiteindelijk staan bijna alle witte studenten bovenaan de trap. (beeld Aleksanar Vrzalski)

‘Witte mensen hebben de neiging om te kijken en te zien hoe ver wij [migranten] al gekomen zijn; migranten worden er dagelijks aan herinnerd hoe ver ze nog moeten gaan.’ Aldus de moeder van Sandhya Rani Jha, directeur van het Oakland Peace Center en predikant.

De uitspraak vat in een notendop de huidige discussie over racisme en gelijke behandeling samen. Allereerst over wie er kijkt. ‘Het maakt nogal wat uit wie over de zweep praat: het paard of de voerman’ is een gevleugelde uitdrukking uit de vorige eeuw. Waar veel witte mensen denken dat er al genoeg bereikt is voor niet-witte mensen, ervaren migranten (maar ook LHBT’ers en mensen met een beperking) dagelijks nog steeds de achterstelling, het anders benaderd, bekeken en beoordeeld worden. De gevolgen van alledaagse vooroordelen. Ook wel ‘wit privilege’ genoemd. Wat voor veel witte mensen heel vanzelfsprekend is, moet door niet-witte mensen voortdurend worden bevochten.

Een school in de Verenigde Staten heeft, om dit mechanisme zichtbaar te maken, een mooie workshop ontwikkeld. Een groep studenten met diverse achtergronden verzamelt zich bij de schooltrap. Ben je een man dan mag je een trede naar boven. Hebben je beide ouders een baan, opnieuw een trede. Wie in een koophuis is opgegroeid, weer een trede. Enzovoort. Uiteindelijk staan bijna alle witte studenten bovenaan de trap.

Het maakt nogal wat uit wie over de zweep praat: het paard of de voerman.

verdergaande polarisatie

Vervolgens zegt de uitspraak van de moeder van Jha alles over hoe er gekeken wordt. De een ziet alleen maar vooruitgang, de ander een nog lange weg naar boven. De een vindt dat het zo genoeg is en dat 'ze' nu maar eens moeten ophouden met zeuren, de ander voelt zich miskent, niet gehoord en nog steeds niet serieus genomen. 'Niets van wat je doet, zal geaccepteerd worden, maar je zal voortdurend alles moeten doen voordat wij [witte mensen] je accepteren', zegt dominee Servant B.K. Woodson in het boek van Jha. 'Het moment dat je stopt met het proberen geaccepteerd te willen worden, ben je 'een boze zwarte man'.' Ongelijke behandeling, discriminatie en racisme leiden tot het isoleren van groepen mensen. En men wordt zich daarvan pas bewust als de protesten steeds luider worden of als de media er aandacht aan besteden. Juist dat niet kunnen of willen zien of horen, leidt tot een steeds verdergaande polarisatie.

giftige cocktail

'Racisme = raciale vooroordelen + macht' is de formule die Jha in haar boek opstelt. Politie en justitie, de belastingdienst, huisbazen en makelaars, werkgevers en vakbonden, scholen, sportverenigingen en kerken – allemaal hebben ze macht. In al die organisaties en bedrijven komen vooroordelen en discriminatie voor. Die giftige cocktail kan leiden tot onvervalst racisme. Politici en leidinggevendenden moeten beleid maken, en dat beleid moet gehandhaafd worden.

Martin Luther King zei ooit: 'Het klopt dat de wet mensen niet kan dwingen van mij te houden, maar ze kan er wel voor zorgen dat ze mij niet lynchen.' Dat betekent voorbij de steunbetuiging gaan en daadwerkelijk actie ondernemen. Daarom is het ongelooflijk dat Rotterdamse politieagenten die racistische berichten in een Whatsapp-groep deelden, niet worden vervolgd, zoals op 4 augustus bekend werd gemaakt. Het is het zoveelste signaal dat met mensen met macht discriminatie niet serieus nemen en dat de mensen die hier dag in dag uit mee worden geconfronteerd niet worden erkend.

privilege erkennen

De ingrediënten voor een samenleving waarin iedereen erbij hoort, zijn eenvoudig. Erken dat wit privilege bestaat. Voer helder beleid uit – op alle terreinen – dat alles inzet om een einde te maken aan ongelijke behandeling. Blijf elkaar zien en horen en wees eerlijk tegenover elkaar.

Witte mensen met macht en privilege verkeren juist in de positie om echte verandering mogelijk te maken. Dat betekent niet zelfgenoegzaam denken dat er al genoeg gedaan is, maar beseffen dat de weg voor anderen nog lang niet is gelopen. En daar naar handelen. <